

larsema esitajana ja sünnitajana (ühes Mascagni "Cavalleria rustica-na" ga) on palju endisest hädusest kaotanud, sest saadik kui esimese üllatuse järele teatavate muusikaliste avaldusvormide üle, sisemiste väärtuste ära hindamisel, paljugi katsumist ära ei kandnud. Kuid siiski on temas veel küllalt, mis elav ja mis kaasa tõmbab, iseäranis hea ettekandel.

See ettekanne seisis meil rõõmustaval kõrgusel ja puudused, mida loomulikult leidis, kadusid selle kõrval ära, mis hea ja kordaläinud oli. Võib ollagi, et mõned minu vastuvaidlustest niisugused on, kus arvamiste ja maitse lahkumine võimalik on, ilma et selleks teise arvamise õigus hukka saaks mõistetud.

Kohe prolog, mida hr. Saarnio Tonio osas ette kandis, näitas lauljat kaugelt kõige paremine kui kõik see, mis ta senini on suutnud pakkuda. Ettekanne oli elav ja mõjuv ja hääl jõuline ja kõlarikas. Mida mina õigeks ei saa tunnistada, oli ettekande liig dramatiline ja subjektiivne ärevus. Prolog kantakse ju ainult ühe näitleja poolt ette tüki seletamiseks nagu Hiina teatris iga tüki juures ja mitte Tonio poolt ooperist nõutud karakteristikas. Sellepärast peaks see prolog objektivne, seletav, jutustav olema, sest et ta muidu ja ka Kanio just selle sama sisulise etteaste - kuid seekord tüki kujuna ette kantud - mõju eest ära võtab. Kuid ma pean ütlema, et ma nii mõnigi kord seda prologi ka hr. Saarnio stiilis olen kuulnud. Alguolist head mõju ei vähendanud laulja ka pärastpoole, kui ta teda ka just tõsta ei saanud. Igatahes hr. Saarnio kõige enam õnnestunud väljaastumine.

Prl. Parmasest võis ette head oodata ja ta ei petnud lootust. Tema laul oli väga ilus ja kõlav, nõnda et mõnda puhtusetust arvesse ei maksa panna. Mängu oleksin sentimentalismuse asemel enam kirglust ja kergemeelsust soovinud, iseäranis etteastes armukesega, mis ometi liig kalavereliselt välja tuli, olgu küll, et iseäranis hr. Avessoni kuivuse tagajärjel, kellel ka hääleliselt hea päev ei olnud.

Kes aga minu kõige õiglasemat imestust äratas, see oli hr. Sällik. Missugune seespidistus ja tundmuste jõud mängus ja laulus, ilma et iluduse ja kõlavuse piiridest üle oleks läinud, mis nii kergeste selle tulise dramatilisuse, juures ette võib tulla! Missugune rääkiv ja hingeline näomäng, missugused südametoonid hääles! Mis tähendab selle kõrval, kui hääl mõnel harval korral välja ei andnud. Ainukene küsimus - ja seegi põhjusemõttelike - oleks, et kas tüki stiil, mida ülevalpool nimetasin, mitte ehk lihtsamat mängu ei nõua, sest see on ju ainult vaene igapäevane kometitegija, kelle südamepiinu me näeme ja kuuleme. Kuid ma ütlen kohe, et see põhjusemõtteline lahkumine ka minule nii tähtis ei olnud, et hingelist kaasa elamist kunstnikuga takistada.